

**වැව් ප්‍රතිසංස්කරණයේදී ඉවත් කරන රොන්මඩ ව්‍යාපෘති භූමිය ඇතුළත
හා පිටත කළමනාකරනය සඳහා මාර්ගෝපදේශ සංග්‍රහය**

කුඩා වැව් හැරීම හෝ රොන්මඩ ඉවත් කිරීම සිදුකරන විට ව්‍යාපෘතිය සැලසුම් කරන අවධියේදීම එම ද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීම පිලිබඳ සලකා බැලීම ඉතා වැදගත් වේ. හඳුනා ගන්නා ලද ස්ථානයකට බැහැර කිරීම දැනට බහුලව සිදුවන ක්‍රමයකි.

කෙසේ නමුත් ආර්ථික වශයෙන් සුදුසු හා පරිසර හිතකාමී ක්‍රමයක් වන්නේ හැකිතාක් දුරට ඉවත් කරන ද්‍රව්‍ය නැවත භාවිතා කිරීමයි.

වැව් පත්ලෙන් ඉවත් කරන රොන්මඩ ව්‍යාපෘති භූමිය තුළදී අරමුණු දෙකක් සඳහා භාවිතා කළ හැකිය.

- පාරිසරික භාවිතය : වාසස්ථාන නිර්මාණය සහ වැඩි දියුණු කිරීම, කෘෂිකාර්මික ඉඩම් දියුණු කිරීමට භාවිතා කිරීම, ජලජීවී වගා බිම් සකස් කිරීම සහ පස් ලබාගන්නා ක්ෂේත්‍ර නැවත ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම.
- ඉංජිනේරුමය භාවිතය : සුළු ගංවතුර ආරක්ෂණ ව්‍යුහයන් ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම සහ මාර්ග ඉදිකිරීම.

මෙම මාර්ගෝපදේශ සංග්‍රහය මගින් දේශගුණ සුභුරු වාරි කෘෂිකර්ම ව්‍යාපෘතිය මගින් ප්‍රතිසංස්කරණය කරන වැව් වල වැව් පත්ලෙන් ලබා ගන්නා කැණීම් කල ද්‍රව්‍ය කලමණාකරනය සඳහා ඇති විකල්පයක් පිලිබඳ පෙන්වා දීම සිදු කරයි.

01. වාසස්ථාන නිර්මාණය හා වැඩි දියුණු කිරීම.

- වැවේ උපරිම ධාරිතා අවස්ථාවේදී යටවන භූමිය ස්ථාවර කිරීම හා වැඩි දියුණු කිරීම වඩාත් ආර්ථිකමය වශයෙන් වාසි සහගත සහ පහසු එක් ක්‍රමයක් වේ.
- රොන්මඩ ගස් වටා තැන්පත් කල හැකිය.(විශේෂයෙන් අස්ථාවර ලෙස පෙනෙන ගස්) කෙසේ වෙතත් ශාක මූල පද්ධතිය තුල කුඩා සතුන්ගේ වාසස්ථාන විනාශ නොකිරීමට වගබලා ගත යුතුය.
- වැව් පත්ලෙන් ඉවත් කරන පස් පරීක්ෂාවකින් පසුව වෙනත් ප්‍රදේශ වලින් පස් ලබා නොගෙන වැව් බැම්මේ උපරිම ජල ධාරිතා මට්ටමේ ඉහළ කොටස පිරවීම සඳහා සහ වැව් බැම්ම ශක්තිමත් කිරීමට භාවිතා කල හැකිය.මෙම ක්‍රමය වැව් පත්ලෙන් ඉවත් කරන ලද පස් බැහැර කිරීම සඳහා වඩාත් ප්‍රායෝගික හා ආර්ථිකමය වශයෙන් ලාබදායී වන අතර සහ පුනරුත්ථාපනය කිරීමේදී පස් වැඩි වලට යන පිරිවැය සැලකිය යුතු ලෙස අඩු කර ගැනීමට උපයෝගී කර ගත හැකිය.
- මෙම පස් ගොඩවල් වැව් දෙසට සෝදා ඒම වලකින පරිදි ආරක්ෂිත බැම්මක් ලෙස සකසා පළුටි හා තණකොළ වලින් ස්ථාවර කල යුතුය.

- ඊට අමතරව පස් වැටිය සමඟින් වියළි කාලයේ වැවට ජලය ක්‍රමයෙන් නිදහස් කිරීමට පෙර අතිරික්ත ජලය වැවේ ඉහල පෝෂක ප්‍රදේශයේ ගබඩා කර තැබීම සිදු වේ.

03. පස් ලබාගත් ස්ථාන ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම.

- බොහෝ අවස්ථාවලදී කුඩා වැව් ප්‍රතිසංස්කරණයේදී සංවර්ධනයට අවශ්‍ය පස් ව්‍යාපෘති භූමිය ආසන්නයෙන් ලබා ගෙන එම ප්‍රදේශ අත්හැර දැමීමට සිදුවේ.
- එසේ අතහැර දැමූ ප්‍රදේශ මඟින් මිනිසුන් හා සතුන්ට මාරාන්තික අනතුරු සිදු වීමට ඉඩ ප්‍රස්ථාව ඇත.
- එසේම වර්ෂා කාලය තුළදී ජලය එක්රැස් වීමෙන් මදුරුවන් බෝවීම තුලින් සෞඛ්‍ය ආරක්ෂණ ගැටලු ඇති කිරීමට ද දායක වේ.
- වැවක් හැරීමේදී ඉවත් කරන අමුද්‍රව්‍ය (පස්) ඉතා පහසුවෙන් වැව ප්‍රතිසංස්කරණයට පස් ලබාගත් ප්‍රදේශ ප්‍රතිසංස්කරණය සඳහා භාවිතා කළ හැකිය.

04. කෘෂිකාර්මික භාවිත

Figure 6. Use as topsoil for agriculture

Figure 7. Erosion control in agricultural fields
(photo: www.stancounty.com)

Figure 8. Berms in paddy fields

- ප්‍රයෝජනවත් මතුපිට පස් නිෂ්පාදනය සහ කැණීම් කරන ලද ද්‍රව්‍ය (සියුම් කොටස්) හෝ ජෛව ශාක ද්‍රව්‍ය, පොහොර, කොම්පෝස්ට් සහ වෙනත් කාබනික ද්‍රව්‍ය සමග මිශ්‍ර කර භාවිතා කළ හැකිය.
- කැණීම් ද්‍රව්‍ය එම ද්‍රව්‍ය කැණීම් කරන පරිසරය පිළිබඳ පැතිකඩක් පෙන්නුම් කරයි. සමහර අවස්ථාවන් හිදී එම ද්‍රව්‍ය විවිධ ප්‍රභවයන් මගින් දූෂණයට ලක්වේ. මෙම ද්‍රව්‍ය අපවිත්‍ර වූ විට එහි බලපෑම පිළිබඳ අවධානය යොමු කළ යුතුය.
- කුඩා වැව් සහිත ඵල්ලංගා පද්ධති වල පාංශු දූෂණය විශාල අවදානමක් ලෙස නොපෙනේ.
- සමහර අවස්ථාවන් හිදී මෙම කැණීම් ද්‍රව්‍ය ප්‍රයෝජනයට ගැනීමට පෙර එය පිරිසිදු කිරීමට හා අපද්‍රව්‍ය ඉවත් කිරීමට ප්‍රතිකාර අවශ්‍ය වේ. මෙම ක්‍රියාවලිය සඳහා වැයවන කාලය වැඩි බැවින් එවැනි අවස්ථාවක වෙනත් ප්‍රයෝජනයන් පිළිබඳව සලකා බැලිය හැකය.
- කැණීම් ද්‍රව්‍ය ජල ප්‍රවාහයට ලම්භකව පිහිටුවා පාංශු කැණීම් පාලනය වන ව්‍යුහයක් ලෙස සැකසිය හැකිය. (7 වන රූපයේ ඇති පරිදි).
- එම ද්‍රව්‍ය කුඹුරු වල ඉස් වැටි සඳහා ද භාවිතා කළ හැකි වේ. (8 වන රූපයේ දක්වා ඇති පරිදි)

- මෙම ක්‍රම අනුගමනය කිරීමේදී කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවේ හා දේශීය ගොවීන්ගේ යෙදවුම් පිළිබඳව සලකා බැලිය යුතුවේ.

05. කෘෂි මාර්ග ප්‍රතිසංස්කරණය

- කෘෂි මාර්ග සංවර්ධනයට සහ මාර්ග වල බැවුම් පිරවීමට ඉවත් කරන ලද පස් භාවිතා කල හැක.
- කෙසේ වෙතත් ඉවත් කරන ලද පස්වල ගුණාත්මක භාවය සහ භාවිතයට ඇති හැකියාව සලකා බැලීමේදී සෑම විටම ඉවත් කරන පස් මෙවන් භාවිතයන් සඳහා සුදුසු නොවේ.
- මේ සඳහා ඉංජිනේරුමය දැනුම සහ තොරතුරු උපයෝගී කර ගැනීමට අවශ්‍ය වේ.

වැදගත් කරුණු

- කැණීම් කිරීමට පෙර කැණීම් කරන ලද ද්‍රව්‍ය භාවිතය පිළිබඳ ප්‍රථමයෙන් සලකා බැලීම තුලින් එහි සාර්ථකභාවයට පත් විය හැකිය.
- පාරිසරික ප්‍රතිලාභ සඳහා පද්ධතිය තුල රඳවා ගැනීමේ හැකියාව පලමුව සලකා බැලිය යුතු වේ.

- එසේම ක්‍රියාත්මක කිරීම ආරම්භයේදීම කැණීම් ද්‍රව්‍යයන් නියදි පරීක්ෂාව සිදුකල යුතුය.
- කැණීම් කරන ලද ද්‍රව්‍ය වටිනා සම්පතක් ලෙස සැලකීමට සහ එය තිරසාර සංවර්ධනය සඳහා වූ දායකත්වයක් ලෙස පිලිගැනීමට මහජනතාවගේ සහ පාර්ශවකරුවන්ගේ පුළුල් සහයෝගය ලබා ගැනීම වැදගත් වේ.
- කැණීම් ද්‍රව්‍ය භාවිතය පිලිබඳව ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කරන ආයතනය, ප්‍රජාව, ප්‍රාදේශීය බලධාරීන් සහ අනෙකුත් අදාල පාර්ශවකරුවන් සමඟ සාකච්ඡා කල යුතුවේ.